

Nr.350 din 23 noiembrie 2023

Către: Ministerul Culturii

Cancelaria de Stat

Aviz

*la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
proiectului de lege definitivat pentru modificarea Legii culturii nr.413/1999
(număr unic 915/MC/2023)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege definitivat pentru modificarea Legii culturii nr.413/1999.

CALM a analizat prevederile proiectului de lege în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale, nr. 397 din 16.10.2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435 din 28.12.2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală, nr. 436 din 28.12.2006;
- ❖ Legea culturii nr.413/1999.

3. Constatări/obiectii

În urma analizei proiectului de lege definitivat, CALM a remarcat că autorii nu au ținut cont de obiecțiile și propunerile înaintate.

Reiterăm, că cultura face parte din domeniile de competență a Guvernului/APC, a autorităților publice locale de nivelul întâi, precum și a autorităților publice locale de nivelul al doilea.

Stabilirea drept domeniu propriu de competență pentru APL I și APL II a unui domeniu de competență ce aparține Guvernului/APC, este nelegitimă și contravine Legii cu privire la Guvern nr.136/2017, dar și principiului integrității competențelor, care presupune că orice competență atribuită autorităților publice locale trebuie să fie deplină și exclusivă.

Accentuăm, că potrivit art.3 alin. (1) și (4) din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale, care se referă la garanțiile autonomiei financiare, bugetele unităților administrativ-teritoriale (inclusiv bugetele satelor (comunelor), orașelor (municipiilor)), constituie elemente independente care se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară, iar orice delegare de competențe suplimentare din partea statului în persoana Guvernului trebuie să fie însoțită de alocarea de resurse financiare, necesare pentru a acoperi costul exercițiului competenței delegate.

Nu poate fi acceptat argumentul autorilor, că modificările propuse în proiect la art.21 alin. (2²) deja prevăd că finanțarea e de la bugetul de stat, deoarece în proiect se prevede bugetul de

stat numai ca sursă de plată a indemnizației unice tinerilor specialiști, iar în norma propusă pentru modificare APL, respectiv bugetul aprobat al acestora, sunt prevăzute expres.

Totodată, nu poate fi acceptat argumentul autorilor cu trimitere la pct.2 din Hotărârea Guvernului nr. 656/2022 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor organizațiilor necomerciale, care prevede că autoritățile administrației publice centrale și locale vor elabora și vor aproba, potrivit domeniilor de competență, regulamentele de acordare a finanțării nerambursabile pentru proiectele implementate de către organizațiile necomerciale în conformitate cu Regulamentul-cadru nominalizat, deoarece aceste prevederi contravin normelor prevăzute în art.6 alin. (2) și (3) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, care stabilesc că raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune; între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, **respectiv autoritățile publice centrale nu pot impune obligații autorităților publice locale, ci numai să recomande întreprinderea unor măsuri necesare.**

Punerea în responsabilitatea administrației publice locale a unor sarcini, care țin de competența Guvernului/APC, fără alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării unor competențe delegate, este neconstituțională, contrară prevederilor naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și nu ține cont de capacitatea administrativă și financiară limitată în special ale APL I din localitățile rurale.

4. Propuneri și recomandări

În vederea îmbunătățirii prevederilor proiectului de lege definitivat, propunem următoarele modificări:

1. Alineatul (2), (2²) și (2³) din articolul 21 vor avea următorul cuprins:

„(2) Finanțarea culturii se efectuează de la bugetul de stat.

(2²) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate sprijină financiar în bază de concurs public, în limita bugetului aprobat, organizațiile de cultură și activitățile acestora în bază de proiecte și programe culturale.

(2³) Autoritățile administrației publice locale pot sprijini, în limita mijloacelor financiare disponibile, organizațiile de cultură și activitățile acestora în bază de proiecte și programe culturale.”

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege definitivat pentru modificarea Legii culturii nr.413/1999 poate fi propus pentru aprobare doar după operarea modificărilor menționate mai sus.

Cu respect,

Viorel FURDUI

Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu, expert CALM,
tel. 22 35 09

